

Adresseinformasjon fylles inn ved
ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Saksbehandler: Asgeir Fløgum Vågan

Telefon:

Vår dato: 30.06.2025

Vår referanse: 24/52854-9

Deres dato:

Deres referanse:

Høring – Opprettelse av permanent restriksjonsområde over Chemring Nobel, Sætre i Asker kommune

1. Bakgrunn

Luftfartstilsynet har mottatt søknad fra Chemring Nobel om opprettelse av et permanent restriksjonsområde over sitt anlegg i Sætre i Asker kommune samt for de to nabobedriftene Orica og Dynea på samme industriområde ved Engene. Saken sendes på alminnelig høring, for nærmere utredning.

Høringen er åpen for alle. Vi ber om at høringsinstansene selv vurderer om høringen burde videreformidles til andre aktuelle interessenter, for eksempel om høringen burde legges ut for lokal kommunal høring før eventuell uttalelse gis.

2. Nærmere om søknaden

Chemring Nobel AS er en virksomhet som leverer eksplosiver til forsvarsindustrien. Orica og Dynea er også storulykkebedrifter i henhold til vedtak fra DSB for de tre bedriftene, samt at de er underlagt sikkerhetsloven etter vedtak fattet av Forsvarsdepartementet.

Selskapet opplyser at det pågår utvidelser for å øke volum for å imøtekomme behovene som krigen i Ukraina medfører.

Det er allerede innført et forbudsområde for luftbårne sensorsystemer over området.

Bakgrunnen for søknaden om permanent restriksjonsområde er todelt:

Et havari på området vil kunne medføre omfattende skade på anlegget, nærområdet samt medføre fare for tap av menneskeliv både på industriområdene samt som følge av luftfartsulykken. I tillegg er det behov for å skjerme anleggene for uønsket aktivitet i forhold til innhenting av informasjon om bygningsmasse og aktiviteter inne på området.

Ifølge søker forekommer det at småfly og helikopter kommer inn over området, og det er et område øst for bedriften, mot Håøya, som sjøfly benytter til avgang og landing. Ut over dette observeres det kun sporadiske flyvninger i området med småfly og/eller helikopter.

Området det søkes for er anvist på vedlagte kart. Industriområdet Engene Næringspark ligger sørøst for Sætre sentrum.

Det ønskede restriksjonsområdet er definert av koordinater angitt i vedlagte forskrift.

Søker ønsket i utgangspunktet en øvre grense på restriksjonsområdet på 3000 fot AMSL. Utredninger og avklaringer Luftfartstilsynet har gjort som en del av forberedelse av saken, tilsier at en øvre grense på restriksjonsområdet på 1500 fot AMSL, kan være lettere å få etablert, hensyntatt andre luftromsbrukere samt behovet for beskyttelse på bakken.

Det er søkt om at restriksjonsområdet skal medføre at det blir forbud mot å fly i området for alle luftfartøyer, herunder ubemannede luftfartøyer og modellfly.

Forbudet vil ikke gjelde for ambulanse-, politi- og søk- og redningsflyginger, samt militære flyginger.

Det legges videre opp til at Chemring Nobel kan gi særskilt tillatelse til flyging for andre aktører. Søknad om særskilt tillatelse til å fly over området kan rettes til Chemring Nobel.

Forbudet gjelder ikke flyging etter Avtalen om det åpne luftrom.

3. Utredning av tiltaket

Regjeringens utredningsinstruks setter rammene for kartlegging av nye tiltak av den typen som opprettelse av restriksjonsområder vil være. Et minimumskrav er å besvare følgende seks spørsmål:

- Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?
- Hvilke tiltak er relevante?

- Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?
- Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?
- Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?
- Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?

Formålet med opprettelsen av restriksjonsområdet er å beskytte samfunnskritisk infrastruktur fra en ulykke som følge av flyhavari, samt forhindre at fly kan benyttes for å innhente informasjon om bygningsmasse og aktiviteter inne på området.

Som en følge av en krevende sikkerhetspolitisk situasjon i Europa, har regjeringen gitt Chemring Nobel i oppdrag å utrede muligheten for å etablere et nytt anlegg for produksjon av avanserte eksplosiver til forsvarsformål. På bakgrunn av dette gjennomfører Forsvarsdepartementet og Chemring Nobel nå en mulighetsstudie. Det er viktig å sikre at det ikke oppstår uønskede ulykker eller hendelser ved luftfartøy ved Chemring Nobel, som kan sette dette samfunnsoppdraget i fare.

Opprettelse av et permanent restriksjonsområde innebærer et område hvor bemannet og ubemannet luftfart ikke skal foregå. Etablering av slike områder skjer etter en avveining av hensyn for og mot, hvor hensynet til samfunnskritisk virksomhet for å bidra til sikkerhet og beredskap i Europa må veie tungt.

Hvilke tiltak er relevante?

Relevante tiltak for å beskytte den samfunnskritiske infrastrukturen og for å forhindre informasjonsinnhenting vil kunne være å gi oppfordring til aktører i luftfarten om å holde seg unna området, eller å legge ned et forbud om dette. Det første vil kunne ivaretas gjennom å opprette såkalte fareområder, mens et restriksjonsområde vil kunne innføre et forbud mot ferdsel i området.

Etablering av et fareområde vil hverken sørge for en tilstrekkelig beskyttelse av den samfunnskritiske infrastrukturen på bakken eller ivareta behovet for å forhindre informasjonsinnhenting. Luftfartstilsynet vurderer derfor opprettelse av et restriksjonsområde som det eneste akseptable alternativet for å oppnå målsetningen.

Etter § 17 i forskrift om lufttrossorganisering kan Luftfartstilsynet opprette permanente eller midlertidige områder i luftrommet der det gjelder særlige restriksjoner for luftfarten for å unngå sammenstøt mellom luftfartøyer eller andre luftfartsulykker, og for å ivareta viktige samfunnsmessige interesser. Bestemmelsen er hjemlet i luftfartsloven § 9-1a.

Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltaket?

Opprettelse av restriksjonsområder er først og fremst prinsipielt utfordrende ved at det innebærer at luftrommet, som i utgangspunktet er fritt til bruk for alle, stenges av for de fleste brukere.

Hva er de positive og negative virkningene av tiltaket, hvor varige er de, og hvem blir berørt?

Varigheten av tiltaket er permanent.

Den positive virkningen av tiltaket er beskyttelse av samfunnskritisk infrastruktur samt for å unngå luftfartsulykke med fare for tap av menneskeliv på bakken og i luftfartøy.

De negative virkningene av tiltaket er at man begrenser den frie ferdselen i luftrommet for andre luftfartøy. Dette betyr at også aktører får avskåret sin mulighet til å gjennomføre flyginger i området, som følge av restriksjonene i luftrommet. De negative effektene vil langt på vei kunne avklares eller reduseres, ved å gjennomføre høring eller kontakte kjente berørte parter i forkant. Det foreslåtte tiltaket legger også opp til at Chemring Nobel, vil kunne gi særskilte tillatelser til å bruke luftrommet for andre aktører enn de forskriften unntas for.

Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?

Luftfartstilsynet foreslår at det fastsettes en forskrift om opprettelse av et permanent restriksjonsområde over Chemring Nobel, Sætre i Asker kommune.

4. Høring

Saken sendes nå på høring. Luftfartstilsynet ber om evt høringsinnspill innen 1. oktober 2025.

Høringsinnspill merkes saksnr. 24/52854.

Eventuelle spørsmål kan rettes til saksbehandler Line Maria Hammerlund, lsh@caa.no

Høringen vil bli publisert på Luftfartstilsynets nettside.

Med vennlig hilsen

Åsa Markhus
fung. juridisk direktør

Asgeir F. Vågan
juridisk seniorrådgiver

Vår dato

Vår referanse

30.06.2025

24/52854-9

Direktoratsavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever derfor ikke signatur.

Vedlegg:

- Forskrift om opprettelse av permanent restriksjonsområde over Chemring Nobel, Sætre i Asker kommune.
- Høringsliste